

Natten mot den 5 augusti 2026 flög en drönare rakt mot vingen på ett ukrainskt Antonovplan på Leipzig/Halle. Den bar sprängmedel. Tändanordningen nådde inte. Först flera timmar senare hittades den av en busschaufför. En tredje drönare dök upp i ett fält väster om flygplatsen den 14 augusti. I början av september pekade Tysklands inrikesminister ut Ryssland. Putin kallade utpekandet ett misstag. Sverige kallade upp ambassadören och samlade Nationella säkerhetsrådet.

Sabotaget misslyckades. Det är den enda trösten. Leipzig är en knutpunkt för både civil frakt och Natos lufttransporter österut. Hade laddningen detonerat vid bränsletanken hade följderna kunnat bli katastrofala för människor, flygtrafik och det ukrainska stödet.

Sverige har ännu inte drabbats av ett fysiskt sprängattentat mot försvarsindustri eller transporter. Det är ingen anledning att slå sig till ro. Vi har blivit en av Europas viktigaste leverantörer av vapen och system till Ukraina och till allierade. Skyddet av den industrin är fortfarande byggt för en tid då sådana uppdrag var undantag, inte huvuduppgift.

Säpo kallar Ryssland det enskilt största hotet mot Sverige. Myndigheten talar om ett sabotagehot riktat främst mot västs stöd till Ukraina, och om att ryskt agerande blivit mer riskbenäget. Samtidigt slår både Säpo och Must fast att Sverige i dagsläget inte är det primära målet. Charlotte von Essen har sagt det rakt: Sverige har inte utsatts för omfattande attentatsförsök eller traditionellt sabotage, men försök till förstörande cyberangrepp har förekommit, och sabotage har utförts mot andra länder. Vi måste vara beredda på att det kan ske här.

Det har redan kommit närmare än många vill medge. Våren 2025 utsattes ett värmeverk i västra Sverige för ett förstörande angrepp mot de OT-system som styr den fysiska driften. Attacken stoppades av en inbyggd skyddsmekanism. Först i april 2026 gick regeringen ut och sade att Säpo identifierat en aktör med kopplingar till ryska underrättelse- och säkerhetstjänster. Det var första gången Sverige offentligt pekade ut en prorysk grupp för ett angrepp mot kritisk infrastruktur på svensk mark.

SOFF:s generalsekreterare Robert Limmergård har bekräftat att flera medlemsföretag utsatts för både fysiska intrångsförsök och drönare som dokumenterat anläggningar och transporter. Man slår mot den svagaste länken, säger han. Branschen har bett regeringen om rätt att agera mot drönare och om snabbare informationsdelning från myndigheterna. 2022 flög en större drönare av militär typ över Forsmark. Observationer kom även från andra kärnkraftverk. De flesta av de tvåhundra rapporterna avfärdades senare, men händelsen visade hur tunt skyddet är när farkosten redan är i luften.

Sverige är ett logiskt mål just därför att industrin levererar. Saab tecknade den 1 juli kontrakt med FMV om sexton Gripen E till Ukraina. BAE Systems Hägglunds i Örnsköldsvik bygger CV90 som används i kriget. Sektorn omsatte nästan 100 miljarder kronor 2024 och växte vidare 2025. Exporten är stor, forskningsandelen hög, orderböckerna tjocka. Nato-inträdet har enligt Säpo ökat det ryska underrättelseintresset. IISS har beskrivit hur sabotaget i Europa eskalerade när väst släppte restriktioner för Ukrainas långräckviddiga vapen. Logiken pekar mot leverantörsländerna.

Tyskland och Polen har redan fått betala mer. Mordkomplott mot Rheinmetalls vd. Brand vid Diehl. Paketbomber via DHL. Järnvägssprängning i Polen som fick Tusk att tala om den allvarligaste nationella säkerhetssituationen sedan krigsutbrottet. Tyskland har svarat med rätt för förbundspolis och Bundeswehr att skjuta ner drönare, ett nationellt drönarförsvarscenter och nya lagar om skydd av kritisk infrastruktur. Polen har mobiliserat stort och byggt fasta forum för skydd av infrastruktur. Sverige har börjat – motdrönarförmåga i Försvarsmakten, ny vapenlag för polisen, utredningar om civila myndigheters rätt att ingripa – men privata försvarsfabriker blir inte automatiskt skyddsobjekt. Informationsdelningen mellan Säpo, Must och företagen är fortfarande för långsam och för informaliserad.

Regeringen bör sluta vänta på att första svenska fallet ska likna Leipzig. Ge polis, Försvarsmakt och särskilt utsedda skyddsvakter ett tydligt mandat att neutralisera drönare vid försvarsanläggningar och skyddsobjekt. Klassa privata försvarsfabriker och deras transporter som skyddsobjekt utan långa handläggningstider. Bygg en fast kanal där underrättelsetjänsterna kan varna företagen i tid, inte i efterhand. Härda styrsystemen i energi, transporter och produktion – värmeverksattacken visade att det räcker med en lyckad OT-inträngning för att skapa fysisk skada. Höj kostnaden för den ryska underrättelsenärvaron och för skuggflottan i Östersjön, i samverkan med Baltic Sentry. Och sluta behandla kapitalförsörjning och provplatser som sidoproblem. En industri som ska växa i takt med hotet kan inte tvingas skjuta långräckviddiga system i Sydafrika för att Sverige saknar banor.

Leipzig var inte slutet på en kedja. Det var en påminnelse om att kedjan redan är i gång. Sverige har valt att stå i den. Då måste skyddet av dem som tillverkar vapnen stå i samma höjd. Prevention är billigare än det attentat som en dag inte missar tändanordningen.

/Staffan Scherloff

Fotnot

SOFF – Säkerhets- och försvarsföretagen, branschorganisation för företag med verksamhet i Sverige inom försvar och samhällssäkerhet.

CV90 – Stridsfordon 90, bandgående stridsfordon som tillverkas av BAE Systems Hägglunds i Örnsköldsvik och används bland annat i Ukraina.

IISS – International Institute for Strategic Studies, brittisk tankesmedja som 2025 kartlade den snabba ökningen av ryskt sabotage mot europeisk kritisk infrastruktur.

OT – operational technology, driftsteknik: de styrsystem som styr fysiska processer i exempelvis värmeverk, elnät och industri – till skillnad från vanlig kontors-IT.

Baltic Sentry – Natos marina närvaroooperation i Östersjön, inrättad efter upprepade skador på undervattenskablar.

Källor

Säkerhetspolisen, lägesbild 2025/2026; IISS, The Scale of Russian Sabotage Operations Against Europe's Critical Infrastructure (augusti 2025); SOFF:s branschstatistik 2024–2025; uttalanden av utrikesminister Maria Malmer Stenergard, statsminister Ulf Kristersson och försvarsminister Pål Jonson 1–2 september 2026 (SVT, Omni, regeringen); tyska inrikesminister Alexander Dobrindt 1 september 2026; Saabs pressmeddelande om Gripen E-kontraktet 1 juli 2026; regeringens presskonferens 15 april 2026 om cyberangreppet mot värmeverket.